EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 23.2.2011
KOM(2011) 78 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Status vedrørende "Small Business Act" for Europa

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Status vedrørende "Small Business Act" for Europa

1. INDLEDNING

"Small Business Act" for Europa (SBA)[1] er en fuldt dækkende SMV-politikramme, der fremmer iværksætteriet og forankrer princippet "tænk småt først" i lovgivningen og i udformningen af politikker med henblik på styrkelse af SMV'ernes konkurrenceevne.

SBA'en, der er opbygget omkring ti principper og adskillige konkrete politiske og lovgivningsmæssige tiltag med henblik på implementering af disse principper, opfordrer både Kommissionen og medlemsstaterne til at håndtere de forhindringer, der hæmmer SMV'ernes potentiale med hensyn til vækst og jobskabelse. I denne meddelelse gøres der status over implementeringen af SBA'en, og der foretages en vurdering af de nye behov hos SMV'erne under de nuværende økonomiske betingelser, hvor virksomhederne finder det stadig mere vanskeligt at indhente finansiering og få adgang til markeder. SBA'en skal bidrage til opnåelsen af de ambitiøse mål i Kommissionens nye reformdagsorden, Europa 2020-strategien[2], hvori adskillige SMV-relevante aktioner allerede er fastlagt i de vigtigste flagskibsinitiativer. I den årlige vækstundersøgelse[3], der blev fremlagt af Kommissionen i januar 2011, konkluderes det, at realiseringen af Europa 2020-strategien ud over finanspolitisk konsolidering kræver proaktive politikker, der kan drive væksten frem i EU, herunder foranstaltninger til forbedring af erhvervsklimaet, navnlig for SMV'erne. I Kommissionens meddelelse om loven om det indre marked blev der også igangsat en debat om vigtige foranstaltninger, der bør iværksættes med henblik på at genoplive det indre marked, herunder initiativer til styrkelse af SMV'ers konkurrenceevne.

I nærværende gennemgang gives der en oversigt over de fremskridt, der er gjort i forbindelse med de to første år med SBA'en, der præsenteres nye aktioner som svar på udfordringerne fra den økonomiske krise således som indberettet af de berørte parter, og der foreslås metoder til forbedring af anvendelsen og implementeringen af SBA'en, hvor de berørte parter spiller en klart defineret rolle, og erhvervsorganisationerne er med i forreste linje. Samtidig mindes der om, at hver eneste SMV er noget særligt: Forskellene med hensyn til størrelse, aktiviteter og retlig form kræver en særlig opmærksomhed fra de politiske beslutningstageres side. Endelig tilkendegives Kommissionens fortsatte engagement med hensyn til implementering af SBA'en, samtidig med at medlemsstaterne opfordres til at bidrage med deres del.

---

1 Meddelelse fra Kommissionen - "Tænk småt først" - En "Small Business Act" for Europa, KOM(2008) 394 endelig.

2 http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm.

3 KOM(2011) 11 endelig.

2. IMPLEMENTERINGEN AF SBA'EN SKRIDER STØT FREM, MEN EN YDERLIGERE INDSATS ER PÅKRÆVET

SBA'en hviler på ti centrale principper og en række konkrete aktioner, der fik fuld støtte på Det Europæiske Råd i december 2008. Både Europa-Kommissionen og medlemsstaterne forpligtede sig til at fastsætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forbedre de lovgivningsmæssige og administrative rammer og erhvervslivets vilkår til støtte for Europas SMV'er. Hovedvægten var og er fortsat lagt på tre områder: at sikre adgangen til finansiering, at drage fuld nytte af det indre marked og at udnytte intelligent lovgivning.

I december 2009 offentliggjordes den første rapport[4] over Kommissionens og medlemsstaternes foranstaltninger til implementering af SBA'en. Dette afsnit handler om disse resultater, og hvordan og i hvilket omfang EU og medlemsstaterne har implementeret SBA'en.

2.1. Status for Kommissionens arbejde

Et kvantespring i forbedringen af erhvervslivets vilkår

Alle de lovgivningsinitiativer, der er fremlagt i SBA'en, er vedtaget med undtagelse af forordningen om en statut for et europæisk privat selskab, der stadig drøftes i Rådet. Kommissionen henstiller til medlemsstaterne straks at vedtage denne forordning med henblik på at reducere de administrative byrder i forbindelse med grænseoverskridende erhvervsaktiviteter. Direktivet om e-fakturering, der blev vedtaget af Rådet i 2010, er især gavnligt, fordi det tillader udsendelse af e-fakturaer på lige fod med papirfakturaer. Ydermere kan virksomheder med en omsætning på mindre end 2 mio. EUR drage fordel af en valgfri kasseregnskabsordning, der gør det muligt for disse virksomheder at udsætte momsafregningen, indtil de har modtaget betaling fra deres kunder[5]. I direktivet om bekæmpelse af forsinket betaling, der blev vedtaget af Rådet i januar 2011, kræves det, at offentlige myndigheder betaler inden 30 dage, og der fastsættes en øvre tidsgrænse på 60 dage for afregninger mellem virksomheder, medmindre andet udtrykkeligt aftales af disse, og dette ikke er klart urimeligt over for kreditor[6]. Medlemsstaterne opfordres til straks at gennemføre direktivet. Desuden er Kommissionen begyndt at anvende en "SMV-test" i sine konsekvensanalyser.

EU's rolle i forbindelse med adgangen til finansiering er vokset

Med henblik på at forbedre SMV'ers adgang til finansiering befordrer finansielle instrumenter under Rammeprogrammet for Konkurrenceevne og Innovation fortsat risikokapitalinvesteringer og ydelse af garantier for lån til SMV'er. Mikrovirksomhederne udgør 90 % af de over 100 000 SMV'er, der indtil videre har modtaget støtte via de finansielle instrumenter under Rammeprogrammet for Konkurrenceevne og Innovation. Yderligere 200 000 SMV'er forventes at nyde godt af disse instrumenter senest i 2013. I gennemsnit skaber hver SMV i EU, der bevilges et garanteret lån, 1,2 arbejdspladser[7]. Kommissionen har også oprettet et permanent finansieringsforum for små og mellemstore virksomheder, der samler SMV-repræsentanter, banker, markedsaktører og andre finansielle institutioner,

---

4 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/implementation/files/sba_imp_en.pdf

5 Kommissionens grønbog om momssystemets fremtid indeholder desuden et særligt afsnit om SMV'er.

6 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/fighting-late-payments/index_en.htm.

7 SEK(2005) 433 endelig, bilag til KOM(2005) 121 endelig.

herunder EIB, for at tage fat på de forskellige praktiske problemer, som SMV'er er stillet over for, når de forsøger at indhente kredit. De midlertidige rammebestemmelser for statsstøtte, der tillader yderligere støtte til SMV'er er desuden delvist forlænget til udgangen af 2011[8].

Adgangen til markederne forbedres, herunder især adgangen til offentlige udbud

Både Kommissionen og de europæiske standardiseringsorganer har gjort gode fremskridt med hensyn til at fremme SMV'ers adgang til udvikling og anvendelse af standarder. Med finansiel støtte fra Kommissionen hjælper en række eksperter, der repræsenterer SMV'ernes interesser, med gøre europæiske standarder mere SMV-venlige, mens de europæiske standardiseringsorganisationer er begyndt at lette SMV'ers adgang til standarder, f.eks. ved at oprette helpdeske og portaler for SMV'er.

Når det gælder offentlige indkøb tyder en undersøgelse, Kommissionen for nylig har gennemført, på, at SMV'erne nu oplever færre administrative byrder i forbindelse med adgangen til offentlige udbud, og at de har bedre muligheder for at afgive fælles tilbud. SMV'erne sikrede sig 33 % af den samlede værdi af de udbudte kontrakter, der lå over EU-direktivernes tærskelværdier i perioden 2006-2008, mens de samlet set tegnede sig for en andel på 52 % af økonomien beregnet på basis af deres omsætning[9].

I november 2010 åbnede Kommissionen et EU-center for SMV'er i Kina, som yder information, rådgivning og uddannelses- og partnersøgningstjenester for europæiske SMV'er, der er villige til at eksportere til eller investere i det asiatiske marked.

Iværksætteriet får en plads i den nye innovationspolitik

Den europæiske SMV-uge udgjorde fortsat en tværeuropæisk platform med mere end 1 500 begivenheder og 3 mio. deltagere[10]. Denne indsats fortsættes i 2011 og fremover. Desuden tilbyder programmet "Erasmus for unge iværksættere", der blev iværksat i 2009, oplæring på jobbet for spirende og nye iværksættere med henblik på at fostre netværk og virksomhedssamarbejde med erfarne iværksættere på tværs af grænser. Sidst men ikke mindst udgør 250 succesfulde kvindelige iværksættere i dag EU-netværket af kvindelige iværksætterambassadører, der blev oprettet af Kommissionen i 2009 med henblik på at inspirere flere kvinder til at blive iværksættere[11].

Kommissionen har anbragt iværksætterne og SMV'erne i centrum af sin innovations- og forskningspolitik[12]. Målet for denne politik er at fjerne eksisterende forhindringer for "markedsføringen af ideer" og at fremme iværksætteriet blandt studerende og forskere. Forslaget indeholder nye finansielle instrumenter for nystartede og hurtigtvoksende virksomheder, der ekspanderer på EU-markedet og de globale markeder (f.eks. vedrørende finansiering i form af lån, venturekapital og risk sharing), yderligere forenkling af EU's forsknings- og innovationsprogrammer, mindre omkostningskrævende intellektuelle ejendomsrettigheder (IPR) og strategisk anvendelse af bevillingerne til offentlige indkøb. Kommissionen agter også at støtte internationalt konkurrencedygtige klynger, der bringer

---

8 Meddelelse fra Kommissionen: Midlertidige EU-rammebestemmelser for statsstøtte, der ydes for at lette adgangen til finansiering under den nuværende finansielle og økonomiske krise (EUT C 6 af 11.1.2011, s. 5).

9 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/public-procurement/index_en.htm.

10 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/entrepreneurship/sme-week/.

11 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/women/ambassadors/index_en.htm.

12 Europa 2020-flagskibsinitiativet "Innovation i EU", der blev vedtaget af Kommissionen i oktober 2010.

store virksomheder, SMV'er, universiteter, forskningscentre, videnskabsfolk og praktikere sammen for at udveksle viden og idéer.

Programmer støttet over samhørighedspolitikken[13] og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)[14] er begge vigtige midler til omsætning af SBA'ens prioriteringer til praktisk handling i de pågældende områder, samtidig med at komplementariteten mellem EU-støtte, national støtte og regional støtte sikres. Yderligere investeringer bør tilskynde regionerne til at finde specifikke nicher i innovationslandskabet baseret på "intelligente specialiseringsstrategier".

2.2. Udviklingen i medlemsstaterne

Forbedringen af erhvervslivets vilkår går langsomt

Alle medlemsstater har erkendt behovet for en hurtig implementering af SBA'en, men der er stor forskel fra medlemsstat til medlemsstat[15], hvad angår de anvendte metoder og de opnåede resultater. Mens de fleste medlemsstater har vedtaget nationale mål for reducering af administrative byrder, er det ikke lykkedes for alle medlemsstater at reducere disse byrder. Kun nogle få medlemsstater har indarbejdet en "SMV-test" i deres nationale beslutningstagningsproces (Belgien, Danmark, Finland, Det Forenede Kongerige, Polen, Slovenien, Sverige og Tyskland).

Adgangen til finansiering er forbedret, men udfordringen ligger fortsat hos medlemsstaterne

Som en reaktion på den finansielle og økonomiske krise har de fleste medlemsstater vedtaget foranstaltninger med henblik på at styrke SMV'ers adgang til finansiering, herunder især banklån, fordelagtige underordnede lån, lånegarantiordninger og mikrokreditordninger. Seks medlemsstater (Belgien, Ungarn, Frankrig, Tyskland, Irland og senest Finland) har oprettet en "kreditombudsmand". Da adgangen til finansiering i sidste instans er et anliggende for medlemsstaterne, vil en kraftigere indsats på dette område være berettiget.

Markedsadgangen forbedres i takt med, at medlemsstaterne indfører innovative indkøbsprocedurer og e-forvaltning

Adskillige lande støtter SMV'ers internationalisering, f.eks. ved finansiel støtte til eksportfremstød, strategier for markedsadgang og deltagelse i handelsmesser (Cypern, Danmark, Estland, Det Forenede Kongerige, Frankrig, Irland, Italien, Letland, Litauen, Malta, Nederlandene, Polen, Portugal, Slovakiet, Spanien, Sverige, Tjekkiet og Tyskland). I nogle af disse (f.eks. Danmark og Slovenien) fokuseres der på vækstforetagender, der er villige til at internationalisere; andre har oprettet nye eksportfremmeagenturer (f.eks. Luxembourg) eller nye støtteprogrammer (f.eks. Ungarn). Der afprøves også en vejlederordning, hvor store virksomheder støtter internationaliseringen af SMV'er (f.eks. i Frankrig).

Kun nogle få lande er begyndt at anvende det europæiske adfærdskodeks for offentlige kontrakter med henblik på at lette SMV'ers adgang til offentlige udbud (f.eks. Cypern, Det Forenede Kongerige, Frankrig, Irland, Litauen, Polen, Portugal, Sverige, Tyskland, Ungarn og Østrig). De mest udbredte SMV-venlige foranstaltninger på dette område er stadig at opdele

---

13 Meddelelsen "Regionalpolitikkens bidrag til intelligent vækst i Europa 2020", KOM(2010) 553.

14 http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/leg/index_en.htm og http://ec.europa.eu/agriculture/fin/index_en.htm.

15 I bilaget findes eksempler på medlemsstaternes foranstaltninger til implementering af SBA'en.

udbuddene i partier og lette adgangen til information via centrale websteder, interaktive websider og andre af de muligheder, som udviklingen i e-udbud har budt på.

Nogle medlemsstater har udviklet nye moduler, der tilgodeser samarbejdet mellem virksomheder (f.eks. Italien hvad angår virksomhedsnetværk og Tyskland hvad angår af klyngenetværk).

For at støtte iværksætteriet på et for økonomien vanskeligt tidspunkt har medlemsstaterne måttet optrappe deres bestræbelser på at forenkle procedurerne i forbindelse med konkurs

Der er ikke noteret fremskridt med hensyn til forenkling af konkursprocedurerne. Kun fem medlemsstater (Belgien, Det Forenede Kongerige, Finland, Irland og Spanien) efterlever anbefalingen om at fuldføre alle retlige procedurer i forbindelse med likvidation af en virksomhed i tilfælde af konkurser, hvor der ikke er begået svigagtige handlinger, inden for et år. Dette tal var det samme i 2009 og 2008.

Endelig gør medlemsstaterne gode fremskridt, når det gælder om at gøre det billigere og hurtigere at starte en virksomhed. Den tid, det gennemsnitligt tog at starte et privat aktieselskab var i 2010 på 7 dage (mod 12 dage i 2007), og de gennemsnitlige omkostninger var på 399 EUR (mod 485 EUR i 2007)[16].

2.3. Behovet for en yderligere indsats

- Meget er opnået, siden SBA'en blev vedtaget. Kommissionen har været loyal over for de afgivne tilsagn og har implementeret de fleste af de lovede foranstaltninger. Medlemsstaternes indsats har været knap så vedholdende. For at SBA'ens målsætning om en SMV-venlig økonomisk politik kan nås, er det vigtigt at sikre, at de foranstaltninger, som EU og medlemsstaterne forpligtede sig over for på tidspunktet for vedtagelsen, implementeres fuldt ud. Samtidig har de økonomiske vilkår i vidt omfang ændret sig, og nye udfordringer er dukket op. For at SMV-politikken kan reagere hensigtsmæssigt på de nuværende omstændigheder, er det vigtigt at skue videre frem.

- På denne baggrund foreslås der i statusgennemgangen af SBA et sæt nye aktioner, der tilsigter at reagere på de udfordringer, der er resultatet af **den økonomiske krise**, og yderligere at udvikle eksisterende aktioner i overensstemmelse med **Europa 2020-strategien** på følgende områder:
  - gøre intelligent lovgivning til virkelighed for Europas SMV'er
  - udvise særlig opmærksomhed over for SMV'ernes finansieringsbehov
  - anvende en bredt anlagt tilgang til fremme af SMV'ers adgang til markeder
  - hjælpe SMV'er med at bidrage til en ressourceeffektiv økonomi
  - fremme iværksætteri, jobskabelse og inklusiv vækst.

[16] http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/start-up-procedures/index_en.htm.

Disse aktioner vil kun få betydning, hvis de baseres på en stærk SMV-forvaltning. I SBA-statusgennemgangen er det foreslået, hvordan dette kan forbedres, idet de berørte parter tildeles klart definerede roller.

3. NYT SKUB I SBA'EN

3.1. Smart regulering bør gøres til virkelighed for Europas SMV'er

Implementeringen af princippet "tænk småt først" er kerneidéen i SBA. Det indebærer en forenkling af de regulerings- og forvaltningsmæssige rammevilkår, SMV'erne opererer under, især ved at udforme regler i overensstemmelse hermed, herunder vedrørende princippet "kun én gang", eller ved at anvende værktøjer såsom e-forvaltning og kvikskranker. Mens både Kommissionen og medlemsstaterne i tiltagende omfang har udfoldet bestræbelser på at føre princippet ud i livet, er der stadig mulighed for at anvende det mere systematisk på basis af EU's dagsorden vedrørende smart regulering[17].

Kommissionen vil styrke anvendelsen af "SMV-testen" yderligere i sine procedurer i forbindelse med konsekvensanalyser med henblik på at sikre, at konsekvenserne for SMV'er er grundigt analyseret og taget i betragtning i alle relevante lovgivnings- og politikforslag, herunder med klar angivelse af kvantificerede virkninger for SMV'erne, når dette er muligt og hensigtsmæssigt. Samtidig med at Kommissionen vil udføre "konkurrenceevnetestning" af sine forslag, vil den analysere europæiske virksomheders - herunder især SMV'ernes - evne til at konkurrere på EU-markederne og på eksterne markeder. Desuden er der behov for at anerkende og inddrage forskellene mellem mikrovirksomheder, små virksomheder og mellemstore virksomheder, når SMV-testen anvendes, og i tilfælde, hvor dette er hensigtsmæssigt, bør anvendelsen af specifikke foranstaltninger, såsom reducerede gebyrer eller forenklede rapporteringskrav overvejes. Når medlemsstaterne har mulighed for at implementere denne type foranstaltninger, bør de benytte sig heraf. Medlemsstaterne bør ligeledes undgå overregulering ("gold plating"), dvs. undgå at overindfri kravene i EU-lovgivningen, når direktiver gennemføres i national ret. Kommissionen bekræfter, at den er parat til bistå medlemsstaterne hermed.

For at sikre, at lovgivningen er egnet til sit formål, og for at identificere de kumulative virkninger af lovgivningen vil Kommissionen anvende en "egnethedskontrol" på eksisterende lovgivning, idet evalueringen af de enkelte lovgivninger suppleres med en mere helhedsorienteret tilgang. Det vil hjælpe til med at identificere uoverensstemmelser og forældede eller ineffektive foranstaltninger, og det vil desuden reducere de byrder, der hviler på SMV'erne herunder SMV'er med aktiviteter i ikke-industrielle sektorer som f.eks. handel eller håndværk). En sådan tilgang udvikles for tiden inden for tjenesteydelser med henblik på testning af det indre markeds generelle funktion inden for tjenesteydelser, herunder især hvad angår SMV'erne[18].

Forenkling er en vigtig målsætning. Senest i oktober 2011 vil Kommissionen forenkle gennemsigtigheden og rapporteringskravene for mindre børsnoterede selskaber. Desuden er Kommissionen i færd med at vurdere en forenkling af revisionskravene for mindre virksomheder som opfølgning på grønbogen om revisionsregler[19].

---

17 Meddelelsen om smart regulering i Den Europæiske Union, KOM(2010) 543.

18 KOM(2011) 20.

19 http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/green_paper_audit_en.htm.

Omhyggelig inddragelse af de berørte parter ved udviklingen af EU's SMV-politik er et vigtigt element i SBA'en. Beslutningen om fra 2012 og frem at udvide høringsperioden i forbindelse med offentlige høringer iværksat af Kommissionen fra otte til tolv uger bør give berørte parter tid til at høre medlemmer og til at konsolidere deres standpunkter vedrørende SMV-relevante initiativer. Enterprise Europe Networks reviderede SMV-paneler supplerer de tilbagemeldinger, der er modtaget fra etablerede organisationer, der repræsenterer SMV'er på nationalt plan og EU-plan.

Bestræbelserne med henblik på at gøre offentlige myndigheder lydhøre over for SMV'ernes behov bør styrkes, især ved øget brug af e-forvaltning. I handlingsplanen for e-forvaltning[20] er der præsenteret en lang række aktioner, der vil gøre det muligt for SMV'er at anvende mindre tid på administrative procedurer, herunder fremme af e-udbud på tværs af grænser. På samme måde vil Kommissionen arbejde sammen med medlemsstaterne om yderligere at udvikle kvikskrankerne, der er rettet mod at lette sådanne procedurer betragteligt, til brugervenlige e-forvaltningsportaler, hvilket vil muliggøre elektronisk gennemførelse, herunder på tværs af grænser, af alle de fornødne administrative procedurer.

Kommissionen vil:

- sikre, at der er fuld adgang til ekspertise om SMV'er ved vurderingen af konsekvenserne for SMV'er af ny lovgivning, samtidig med at forskellene i virksomheders størrelse tages i betragtning, hvor dette er relevant

- fremme princippet "kun én gang", hvorved offentlige myndigheder og forvaltningsorganer afstår fra at kræve samme oplysninger, data, dokumentation eller attester, som de allerede er blevet forelagt i forbindelse med andre procedurer

- forenkle EU's regler om regnskabsføring ved at revidere de grundlæggende krav vedrørende årsregnskaber og konsoliderede regnskaber for selskaber med begrænset ansvar (det fjerde og syvende selskabsretdirektiv)

- udforske mulighederne for at sætte kvantificerede mål for reducering af medlemsstaternes overregulering ("gold plating") i overensstemmelse med meddelelsen om intelligent lovgivning

- gennemføre "egnethedskontroller" for at vurdere, om lovgivningen om et politikområde er egnet til sit formål, og givet fald fastslå, hvad der bør forbedres

- gennemføre "kvalitetskontroller" vedrørende det indre marked for at identificere og i givet fald udbedre problemer, der skyldes interaktion mellem flere EU-lovgivninger, der finder anvendelse samtidigt på sektoren for tjenesteydelser.

Medlemsstaterne opfordres til:

- at bedømme konsekvenserne af en lovgivning for SMV'er ved hjælp af en "SMV-test", samtidig med at forskelle i virksomheders størrelse tages i betragtning, hvor dette er relevant

- på et bestemt tidspunkt hvert år at forelægge en langsigtet plan for erhvervsrelateret

[20] http://ec.europa.eu/information_society/activities/egovernment/action_plan_2011_2015/index_en.htm.

lovgivning, som vil træde i kraft i løbet af den næste budgetperiode

- at anvende princippet "tænk småt først" ikke kun i lovgivningen men også i forbindelse med administrative procedurer, der har betydning for SMV'er (f.eks. ved indførelse af en kvikskranke og reduceret rapporteringspligt).

3.2. Den økonomiske situation kræver særlig opmærksomhed omkring SMV'ernes finansieringsbehov

I SBA'en opfordres EU og medlemsstaterne til at lette SMV'ers adgang til finansiering, herunder støtte rettidig betaling i forbindelse med forretningstransaktioner. På grund af den økonomiske krise har mange SMV'er måttet se deres finansielle situation og deres kreditværdighed blive forringet til trods for en realistisk forretningsmodel og et solidt kundegrundlag. Samtidig har Den Europæiske Centralbanks seneste oversigter over långivningen vist, at adskillige europæiske banker har opstrammet deres kreditpraksis over for virksomheder[21]. Nye initiativer er nødvendige med henblik på at forbedre SMV'ers adgang til finansiering, herunder ved hjælp af kapitalmarkeder og tilskyndelse til investeringer ved finanspolitiske tiltag. Høj gældsætning gjort mange SMV'er sårbare over for vanskelige markedsvilkår. Medlemsstaterne bør derfor skabe incitamenter for investering af indtægterne i aktiekapital og huske på, at behovene i iværksætteres vækstforetagender og i størstedelen af de etablerede europæiske SMV'er er forskellige. Offentlige finansieringsordninger for SMV'er bør udvides både på nationalt plan og på EU-plan for at kunne håndtere identificerede markedssvigt, og de bør strømlines med henblik på større tilgængelighed. Der bør særligt fokuseres på problemerne i forbindelse med finansieringen af virksomhedernes første vækstfase.

Nye lovgivningstiltag for finansielle institutioner, som introduceres enten på EU-plan eller af medlemsstaterne, skal kalibreres hensigtsmæssigt og være ledsaget af konsekvensanalyser ("SMV-testen"). Kommissionen vil være særligt opmærksom på konsekvenserne for långivningen til SMV'er, når den i 2011 stiller forslag om øgede kapitalkrav til banker.

Forbedrede og mere effektive lånegarantiordninger er yderst vigtige for SMV'erne, som ikke altid har adgang til sikkerhedsstillelse. Dette gælder især ved lån af mindre beløb, da en bedre adgang til mikrokredit kan fremme iværksætteri på nationalt og regionalt plan. I dette øjemed har Kommissionen iværksat mikrofinansieringsfaciliteten Progress[22], og den arbejder på at tilskynde til udveksling af god praksis inden for mikrofinansiering, at fremme uddannelse, at tilbyde støtte til mikrofinansieringsinstitutioner, herunder især inden for JASMINE[23], og at støtte udarbejdelsen af et adfærdskodeks[24]. Det er vigtigt at sikre, at alle banker, herunder også mindre banker, kan få adgang til alle EU's finansielle instrumenter. Desuden kan bankerne tilskyndes til at udvikle særlige kreditværdighedskriterier for SMV'er, der f.eks. inddrager kvalitative kriterier.

---

21 http://www.ecb.int/stats/money/surveys/lend/html/index.en.html.

22 http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=836.

23 Fælles aktion til støtte for mikrofinansieringsinstitutioner i Europa (Joint Action to support Microfinance Institutions in Europe).

24 http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=836 og http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/borrowing/microcredit/index_en.htm.

Markedets mangel på venturekapital kræver, at udbuddet af venturekapital øges, og at der findes kvalitetsbetonede virksomheder med vækstpotentiale, som der kan investeres i. Med henblik på at forbedre iværksætternes evne til at imødekomme investorernes betænkeligheder og være klar til investering bør eksisterende god uddannelsespraksis i Europa udbredes mere omfattende. Desuden er der behov for at fastlægge kvalitetskriterier på europæisk plan for gode programmer for investeringsberedskab for dermed at hjælpe iværksætterne med at vælge de rigtige programmer.

Der er også behov for at gøre investorerne mere bevidste om mulighederne i børsnoterede SMV'ers udviklingspotentiale, for at skabe betingelser for et effektivt netværk af børser eller specifikke regulerede markeder med fokus på SMV'er samt for at tilpasse kravene til børsnoterede selskaber og rapporteringskravene mere til SMV'er.

Kommissionen vil vedtage en handlingsplan til forbedring af SMV'ers adgang til finansieringskapitalmarkeder, herunder adgangen til venturekapital, og forsøge at forbedre overensstemmelsen mellem udbud og efterspørgsel af venturekapital inden for Enterprise Europe Network.

EU's finansielle støtte

Kommissionen mener, at finansielle instrumenter bør spille en stadigt større rolle, når det gælder om at lette SMV'ers adgang til finansiering, og samtidig give god udnyttelse af den til rådighed stående lånekapital. Som en del af sit overordnede forslag til de flerårige finansielle rammer efter 2013 vil Kommissionen stille forslag om strømlining og forbedring af de eksisterende innovative finansielle instrumenter, herunder SMV-garantifaciliteten og FSFF[25], med henblik på at hjælpe SMV'erne med at investere og vokse. Kommissionen vil især forvisse sig om, at alle EU's fremtidige finansieringsinstrumenter vil spille en central rolle, når det gælder om at sikre, at de markedssvigt, der har betydning for SMV'er, håndteres korrekt.

Desuden vil lovgivningsmæssige mangler også blive håndteret ved at gøre det indre marked for venturekapitalfonde til en realitet og i den forbindelse fokusere på alle de elementer, der hindrer venturekapitalmarkedets funktion og hæmmer væksten, og sikre beskyttelsen af detailinvestorer, hvor dette er nødvendigt.

Det Europæiske Råds opfordring i februar 2011 til forenkling af EU's instrumenter til støtte for forskning og innovation tilsigter at lette innovative virksomheders ibrugtagning af disse instrumenter, navnlig ved at finde en ny balance mellem tillid og kontrol. Det Europæiske Råd opfordrer til, at det vurderes, hvordan behovene hos hurtigtvoksende innovative virksomheder bedst tilfredsstilles ved hjælp af en markedsbaseret tilgang. I denne forbindelse blev Kommissionen også opfordret til at undersøge muligheden for en innovations- og forskningsordning for små virksomheder (Small Business Innovation and Research Scheme). Offentlige indkøb bør være mere velegnede til at skabe større efterspørgsel af innovative varer og tjenesteydelser, og intellektuelle ejendomsrettigheder bør valoriseres bedre, således som angivet i flagskibsinitiativet "Innovation i EU".

Kommissionen vil styrke sine aktioner til fremme af SMV'ers adgang til EU's finansieringsprogrammer. Den vil fortsat følge op på de effektive bevillinger over samhørighedspolitikkens budget til erhvervsstøtte, herunder især den del, der er direkte rettet

---

[25] Risk Sharing Financial Facility, http://www.eib.org/products/loans/special/rsff/index.htm?lang=en.

mod SMV'er[26]. Den vil også fortsætte iværksættelsen af SMV-relaterede indkaldelser inden for det nuværende rammeprogram for forskning og tilvejebringe bedre brugerstøtte. Kommissionen overvejer også at foreslå en fælles strategisk ramme, der omfatter alle igangværende forsknings- og innovationsprogrammer og -initiativer, hvilket især ville være til gavn for SMV'er på grund af mindre strenge regler om forvaltning og finansiering, et sæt strømlinede instrumenter for SMV'er, der omfatter hele innovationskæden sømløst, og en kvikskranke, hvor der kan indhentes råd og støtte.

Den igangværende forenkling af finansforordningen[27] bør også have positive konsekvenser for SMV'ers adgang til EU-finansiering og samfinansiering.

Kommissionen vil:

- tilstræbe ved hjælp af et strømlinet, optimeret sæt finansielle instrumenter at hjælpe et større antal SMV'er ved hjælp af styrkede lånegarantiordninger, der kan støtte investeringer, vækst, innovation og forskning
- gøre EU's støtteprogrammer mere tilgængelige for SMV'er ved yderligere forenkling af procedurerne
- vedtage en handlingsplan i 2011 for forbedring af SMV'ers adgang til finansiering, herunder til venturekapitalmarkeder, og for målrettede foranstaltninger, der skal gøre investorer mere bevidste SMV'ernes muligheder
- overveje vedtagelsen af en ny lovgivning, der kan sikre, at venturekapitalfonde, der er oprettet i en medlemsstat, senest i 2012 kan operere og investere frit i hele EU
- som krævet af Det Europæiske Råd undersøge mulighederne i forbindelse med oprettelse af et valoriseringsinstrument for intellektuelle ejendomsrettigheder på EU-plan, især med henblik på at lette SMV'ers adgang til vidensmarkedet.

Medlemsstaterne opfordres til at:

- lette SMV'ers adgang til strukturfondene ved at gøre det muligt for SMV'er kun én gang at skulle fremlægge alle de data, der er nødvendige for at kunne modtage støtte fra strukturfondene
- udvikle "kreditombudsmandslignende" løsninger til fremme af dialogen mellem SMV'er og kreditinstitutioner
- sikre, at uoverensstemmelser i skattebehandlingen ikke fører til dobbeltbeskatning, hvilket hæmmer venturekapitalinvesteringer på tværs af grænser
- oprette kvikskranker, hvor SMV'er kan ansøge om europæiske, nationale og lokale tilskud.

---

[26] Den samlede planlagte bevilling til erhvervsstøtte inden for samhørighedspolitikken i den nuværende programmeringsperiode, 2007-2013, er ca. 55 mia. EUR, hvoraf 27 mia. EUR er direkte rettet mod SMV'er, og 28 mia. EUR ikke er knyttet til virksomhedens størrelse.

[27] Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de finansielle regler vedrørende Unionens årlige budget, KOM(2010) 815.

3.3. Tilvejebringe en bredt anlagt metode til at fremme SMV'ers adgang til markeder

SBA'en opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at støtte SMV'erne og tilskynde dem til at drage nytte af det indre marked, herunder det digitale indre marked, og væksten på markeder uden for EU, samtidig med at udfordringerne vedrørende en bæredygtig økonomi tages op. Desuden er der i Europa 2020-strategien fastlagt adskillige aktioner med henblik på forbedring af EU's konkurrenceevne over for de vigtigste handelspartnere, navnlig ved tilvejebringelse af en industripolitik for en globaliseret verden og en fornyet handelsstrategi[28], og med henblik på fremme af et ressourceeffektivt Europa. Endelig er der i meddelelsen om en akt for det indre marked[29] opstillet ambitiøse mål vedrørende en forbedring af det indre marked og præsenteret en omfattende foranstaltningspakke.

3.3.1. Udnytte det indre markeds muligheder for SMV'erne bedst muligt

Til trods for at der er gjort betydelige fremskridt med hensyn til at hjælpe SMV'erne med at drage nytte af det indre marked, er der flere grunde til, at disse stadig er forsigtige, når det gælder om at tage del i aktiviteter på tværs af grænserne. Betalinger på tværs af grænser betragtes ofte som bekostelige og byrdefulde, hvilket også gælder for de tilgængelige instrumenter til løsning af konflikter med kunder, særligt inden for e-handel. Bedre muligheder for inddrivelse af gæld på tværs af grænser er yderst vigtigt for et velfungerende indre marked. I betragtning af at 60 % af gælden på tværs af grænser ikke inddrives, vil Kommissionen fremlægge foranstaltninger til lettelse af inddrivelsen af gæld på tværs af grænser[30].

Det er også nødvendigt yderligere at lette SMV'ers adgang til offentlige udbud, som udgør 17 % af EU's BNP, især ved yderligere forenkling[31]. SMV'ernes adgang til standarder og mulighederne for inddragelse af deres interesser i forbindelse med standardiseringsprocessen er ved at blive forbedret, om end ikke særligt hurtigt. Denne proces kan stadig forbedres, bl.a. når det gælder om at sikre en balanceret repræsentation af berørte parters interesser i standardiseringsprocessen. Forskelle inden for selskabsret, aftaleret og skattesystem kan skabe problemer og medføre udgifter af et omfang, der afskrækker iværksætterne fra at udvide deres forretning til andre medlemsstater. Derfor vil Kommissionen foreslå et enkelt regelsæt for beregning af et selskabsskattegrundlag i hele EU for dermed at hjælpe SMV'erne med at udvide deres aktiviteter på det indre marked. Initiativer vedrørende momsens funktion vil også blive udformet med henblik på at begrænse de administrative byrder for virksomhederne og fremme aktiviteter på tværs af grænser. Desuden stilles SMV'er ofte over for urimelige kontraktvilkår og forretningsmetoder i forbindelse med forskellige aktører i forsyningskæden.

Kommissionen træffer foranstaltninger med henblik på at sikre optimale vilkår for SMV'er for varetagelse af handel på tværs af grænser, herunder via internettet. Det Fælles Betalingsområde (Single Payments Area - SEPA) vil gøre det muligt for SMV'erne at benytte sig af enklere betalingsformer, som er forbundet med færre omkostninger, uden at der

---

28 Meddelelsen "Handel, vækst og verdensanliggender", KOM(2010) 612 af 9.11.2010.

29 http://ec.europa.eu/internal_market/smact/index_en.htm.

30 SEK(2005) 433 endelig, bilag til KOM(2010) 135 endelig.

31 Jf. grønbogen om modernisering af EU's offentlige udbud: http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/consultations/index_en.htm.

behøves anvendt mere end én bankkonto inden for det indre marked[32]. SEPA udgør også en platform for udvikling af Europa-dækkende e-fakturering og masseanvendelse heraf hos SMV'erne. Kommissionen har i sin "digitale dagsorden" også understreget onlinehandelens potentiale, herunder det særlige mål for SMV'er, at 33 % af disse anvender onlinekøb/-salg senest i 2015. Med henblik på billig, enkel og hurtig klageadgang - og dermed som alternativ til bekostelige, langvarige retsprocedurer - forbereder Kommissionen for tiden et lovforslag om fremme af ordninger for alternativ tvistbilæggelse i EU, herunder vedrørende muligheden for udvikling et europæisk tvistbilæggelsessystem for e-handelstransaktioner omfattende både e-handel mellem virksomheder og mellem virksomheder og forbrugere.

Kommissionen vil gennemføre en tilbundsgående analyse af urimelige forretningsmetoder og kontraktbestemmelser i aftaler mellem virksomheder på det indre marked og om nødvendigt fremlægge et lovforslag med henblik på at beskytte virksomhederne mod urimelige kontraktvilkår. Desuden vil Kommissionen udsende en meddelelse om direktivet om vildledende og sammenlignende reklame[33] med henblik på at undersøge bestemte problemer, som SMV'er ofte kommer ud for, såsom svindel med erhvervsvejvisere. Kommissionen vil også bestræbe sig på at sikre, at SMV'er i situationer med økonomisk afhængighed beskyttes mod urimelige forretningsmetoder og har effektiv klageadgang over for en sådanne metoder, uanset hvor i forsyningskæden de optræder.

I EU-retten og i EU's politikker anerkendes betydningen af at sikre forbrugerne tilstrækkelig oplysning om fremstillingsprocessen, herunder om fabrikant og oprindelse for varer, der markedsføres i det indre marked[34]. Der lægges særlig vægt på overholdelse af standarder for beskyttelsen af arbejderes sundhed og sikkerhed, på sikring af hygiejne og sikkerhed for varer og på regler for miljøbeskyttelse. Mens lovgivningsinitiativer, der tilstræber at forbedre lovgivningen, diskuteres i Parlamentet og Rådet med støtte fra Kommissionen[35], bør SMV'erne informeres bedre om, hvordan de kan anvende EU's eksisterende retlige instrumenter til også at beskytte deres legitime interesser mod urimelige forretningsmetoder og vildledende oplysninger.

SMV'erne lider regelmæssigt skade som følge af konkurrencebegrænsende praksis, såsom karteller eller misbrug af dominerende stilling. Med henblik på at undersøge mulighederne for, at SMV'er frit kan gøre brug af deres ret til fuld erstatning for sådanne skader, har Kommissionen iværksat en offentlig høring om en sammenhængende europæisk tilgang til kollektiv klageadgang.

Endelig bliver der stillet betragtelige mængder information om det indre marked og råd til virksomhederne til rådighed gennem EU's informationstjenester (såsom Enterprise Europe Network, Den Europæiske Portal for små virksomheder, SOLVIT, Dit Europa—Erhvervsportal) og nationale websteder. Dette gør det muligt for SMV'erne at finde informationer på deres eget sprog. Samtidig bør medlemsstaterne fremme Kommissionens informationstjenester og sikre en øget koordinering mellem Kommissionens informationsredskaber og de nationale informationsredskaber.

---

32 http://ec.europa.eu/internal_market/payments/sepa/.

33 Direktiv 2006/114/EF.

34 Information om varers oprindelse er omfattet af to lovgivningstiltag, der for tiden drøftes: forslaget til forordning om fødevareinformation til forbrugerne og "kvalitetspakken", KOM(2010) 738.

35 Forslag til Rådets forordning om angivelse af oprindelseslandet for visse varer, der importeres fra tredjelande (KOM(2005) 661) og forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betegnelser for tekstilprodukter og tilknyttet mærkning heraf (KOM(2009) 31).

Kommissionen vil:

- gennemføre en tilbundsgående analyse af urimelige forretningsmetoder i Den Europæiske Union og om nødvendigt fremlægge et lovforslag herom
- fremlægge skattemæssige initiativer, såsom et lovforslag vedrørende et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag (Common Consolidated Corporate Tax Base - CCCTB) og en ny momsstrategi, der især tilsigter en reducering af de skattemæssige hindringer og administrative byrder for SMV'er på det indre marked
- gennemføre en revision af det europæiske standardiseringssystem i 2011
- udarbejde en vejledning om reglerne for mærkning af oprindelse og informere SMV'erne om de tilgængelige midler til beskyttelse af deres legitime interesser
- stille forslag om et instrument om europæisk aftaleret, der opfylder behovene hos SMV'er, der forsøger at komme ind på nye markeder
- oprette en ensartet procedure til lettelse af gældsinddrivelse på tværs af grænser ved at gøre det muligt for kreditorer at forbeholde sig ret til midler i debitors kredit på en bankkonto i en anden medlemsstat.

Medlemsstaterne opfordres til:

- fuldt ud at implementere det europæiske adfærdskodeks for offentlige kontrakter med henblik på at lette SMV'ers adgang til offentlige udbud
- at fremme offentliggørelse online af lettilgængelige, gratis sammendrag af europæiske standarder med klar angivelse af eventuelt foretagne ændringer.

Kommissionen vil foretage sig nedenstående, og medlemsstaterne opfordres til at gøre det samme:

- tilstræbe en forbedring af elektronisk interoperabilitet på det indre marked, herunder især gennemførelse af forslaget i "loven om det indre marked" vedrørende en afgørelse i 2012 med henblik på at sikre gensidig anerkendelse i hele EU af elektronisk identifikation og autentificering og om ændring af direktivet om elektroniske signaturer.

3.3.2. Hjælpe SMV'erne med udfordringerne på de globaliserede markeder

Globaliserede markeder giver EU's SMV'er nye erhvervsmuligheder. Ifølge en undersøgelse[36] foretaget for nylig er EU's SMV'er mere internationalt aktive end deres modstykker i USA og Japan: 25 procent af EU's SMV'er eksporterer eller har på et tidspunkt inden for de seneste 3 år eksporteret, heraf for 13 procents vedkommende til markeder uden for det indre marked. Samtidig peger undersøgelsen på et stort uudnyttet markedspotentiale, særligt i BRIK-

[36] http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/internationalisation/index_en.htm

landene[37], der forventes at tegne sig for ca. 60 % af verdens BNP i 2030. For tiden betjenes disse markeder kun af 7-10 % af EU's eksporterende SMV'er.

For med held at få adgang til tredjelandes markeder må SMV'erne være udstyret med de rette færdigheder, være støttet af passende politikrammer, der gør dem i stand til at blive konkurrencedygtige, og kunne konkurrere på lige vilkår, når det gælder forhindringer såsom udenlandsk lovgivning og ikke-toldmæssige hindringer[38]. Kommissionen overvejer en række muligheder, herunder hjælp til markedsadgang og vejledning med hensyn til lovgivning, standardisering og overensstemmelsesvurdering. Dette omfatter tjenester leveret af eksisterende erhvervsorganisationer, Enterprise Europe Network samt EU Business and Technology Centre i Indien og EU-centret for SMV'er i Kina. Samtidig drager SMV'erne nytte af aktioner i forbindelse med markedsadgangsstrategien, herunder databasen for markedsadgang samt det arbejde, der udføres af over 30 EU-markedsadgangsteams for de vigtigste eksportmarkeder, som samler lokal ekspertise hos EU-repræsentationer, medlemsstaternes ambassader og EU Business med henblik på at forbedre europæiske virksomheders adgang til disse markeder[39].

Kommissionen er opsat på at fremme nye former for samarbejde blandt virksomhederne, herunder mellem virksomheder fra forskellige regioner og lande. Dette repræsenterer en ny model for samarbejde gennem klynger og forretningsnetværk, der gør virksomheder i stand til at gøre fælles sag, og dette samarbejde vil stimulere en samlet, koordineret tilgang mod fælles mål, uden at virksomhederne mister deres uafhængighed. Kommissionen vil gennemføre en undersøgelse af, hvordan et sådant samarbejde bedst kan støttes på europæisk plan.

Desuden vil Kommissionen i begyndelsen af 2011 iværksætte nye aktioner til støtte for klynger i verdensklasse med henblik på at fremme internationale klyngeaktiviteter, kvalitet i klyngeforvaltningen og udvidelse af European Cluster Observatory (det europæiske observationscenter for klynger).

Som en del af EU's handelspolitiske dagsorden vil Kommissionen fremme områder af særlig interesse for SMV'er i sit bilaterale og sit multilaterale samarbejde med tredjelande, f.eks. handelsfremmende foranstaltninger samt integrationen af SBA-principperne i relevante aftaler og relaterede overvågnings- og koordineringsmekanismer. Desuden vil den forfølge bestræbelserne på at eliminere ikke-toldmæssige hindringer og restriktioner for adgangen til råmaterialer ved hjælp af tilgængelige handelspolitiske værktøjer. Dette vil bidrage til yderligere åbning af sektorer, som stadig generelt er lukkede for SMV'er, herunder tjenesteydelser og offentlige indkøb, og støtte håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder.

Kommissionen vil:

- i 2011 præsentere en ny strategi vedrørende støtte til EU-SMV'er på markeder uden for

---

37 Brasilien, Rusland, Indien og Kina.

38 En undersøgelse gennemført for Kommissionen identificerer specifikke problemer oplevet af forskellige typer SMV'er i forbindelse med handelsbeskyttelsesundersøgelser, herunder manglende gennemsigtighed og vanskeligheder i forbindelse med adgangen til information, og foreslår løsninger herpå. Medlemsstaterne diskuterer for tiden konklusionerne af denne undersøgelse med henblik på beslutning om eventuelle opfølgningsaktioner. Yderligere oplysninger findes på GD Handels hjemmeside: http://ec.europa.eu/trade/tackling-unfair-trade/tradedefence/information-for-business/sme/.

39 http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/market-access/export-from-eu/.

Den Europæiske Union og en strategi for globalt konkurrencedygtige klynger og netværk[40] med særligt fokus på deres rolle i forbindelse med forbedring af SMV'ers konkurrenceevne

- håndtere SMV'ers problemer med hensyn til anvendelsen af EU's handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter ved at øge oplysnings- og støtteindsatsen vedrørende anvendelse af disse instrumenter

- udfolde systematiske bestræbelser på at eliminere ikke-toldmæssige hindringer i frihandelsaftaler og lette SMV'ers adgang til tredjelandes markeder samt hjælpe til med at håndhæve intellektuel ejendomsret i overensstemmelse med den nye handelspolitik.

Medlemsstaterne opfordres til at:

- yde støtte til SMV'ers opbygning af netværk under hensyntagen til EU's regler for statsstøtte og konkurrence

- tilskynde SMV'er til leje eller køb af ekspertise med henblik på hjælp til vækst, innovation og internationalisering af virksomheden.

3.3.3. Hjælpe SMV'er med at bidrage til en ressourceeffektiv økonomi

Kommissionen har truffet foranstaltninger med henblik på at højne SMV'ers bevidsthed om miljømæssige og energirelaterede spørgsmål og har ydet støtte til disse i forbindelse med gennemførelse af lovgivning, bedømmelse af deres miljø- og energimæssige præstationer og opgradering af færdigheder og kvalifikationer. Mens disse aktioner bør styrkes, har Europa 2020 ændret fokus til at hjælpe SMV'erne med at blive nøglespillere i overgangen til en ressourceeffektiv økonomi. Selv om SMV'erne har visse markedsincitamenter til at optimere deres ressourceanvendelse, er markedets signaler i mange tilfælde ikke lette at identificere eller tolke, og SMV'erne er stillet over for udfordringer med hensyn til manglende information, tid og menneskelige og finansielle ressourcer. For at afhjælpe dette har de behov for at have adgang til rimelig støtte, herunder gennem regionale programmer for erhvervsstøtte, rettidig information og konkret støtte leveret af erhvervsstøtteorganisationer såsom handelskamre og konsulentvirksomheder. Udvikling af incitamenter til fremme af energi- og ressourceregnskaber kan fremme denne udvikling.

Markedsbaserede instrumenter kan også anvendes til fremme af ressourceeffektiv adfærd og dermed fremme af jobskabelse og økonomisk vækst.

---

[40] Kommissionens meddelelse "En integreret industripolitik for en globaliseret verden - Fokus på konkurrenceevne og bæredygtighed", KOM (2010) 614.

Kommissionen vil oprette en særlig ramme med henblik på at gøre SMV'er i stand til at tage udfordringen i forbindelse med en ressourceeffektiv økonomi op og udnytte mulighederne i forbindelse hermed. Kommissionen vil navnlig:

- implementere den nye energieffektivitetsplan og bevæge sig i retning af en handlingsplan for økoinnovation, som især er rettet mod SMV'er, hvad angår fremme af netværk, low carbon-teknologier og ressourceeffektiv innovation
- videreudvikle de specifikke aktioner vedrørende miljø- og energieksperter inden for Enterprise Europe Network, hvorved specifik videnoverførsel om state-of-the-art, metoder og god praksis gennemføres fra regioner, der har et forspring med hensyn til erfaring
- Enterprise Europe Network vil støtte SMV'erne i forbindelse med markedsføring af produkter og tjenesteydelser, der udspringer af god praksis, herunder især low carbon-teknologier
- SMV-paneler og SMV feedback-databasen i Enterprise Europe Network vil blive anvendt til at hjælpe med at forbedre kvaliteten af miljølovgivningen, herunder gennemførelsen heraf.

Medlemsstaterne opfordres til at:

- gøre bedre brug af mulighederne for statsstøtte med henblik på støtte af investeringer inden for miljø og energi
- hjælpe SMV'er med at erhverve de nødvendige ledelsesfærdigheder og tekniske færdigheder med henblik på tilpasning af deres virksomhed til en low carbon-baseret, ressourceeffektiv økonomi, bl.a. via Den Europæiske Socialfond
- tilvejebringe incitamenter i lovgivningen for SMV'er registreret i EMAS (EU's ordning for miljøledelse og miljørevision) og med ISO 14 000-certificering samt træffe foranstaltninger til tilskyndelse af mikrovirksomheder og små virksomheder til at benytte sig af forenklede ordninger af EMAS-typen, såsom "EMAS-EASY".

3.4. Fremme iværksætterånd, jobskabelse og inklusiv vækst

SMV'erne er de førende jobskabere i EU, men på grund af den økonomiske krise er ca. 3,25 mio. job i SMV'er gået tabt.

I den nuværende situation må medlemsstaterne forenkle de administrative krav og procedurerne for afvikling af fejlslagne virksomheder. Desuden forekommer ca. en tredjedel af konkurserne i forbindelse med virksomhedsoverdragelser. Derfor er det yderst vigtigt at forbedre rammebetingelserne for virksomhedsoverdragelser, da indtil 500 000 virksomheder med 2 mio. arbejdspladser hvert år vil skulle overdrages i løbet af det næste årti[41]. Kommissionen vil forelægge et sæt politiske anbefalinger i 2011 baseret på en undersøgelse af konkursernes størrelse og problemerne i forbindelse med en ny chance til de konkursramte.

[41] http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/documents/transfers/index_en.htm.

Som del af flagskibsinitiativet "En dagsorden for nye kvalifikationer og job"[42] vil Kommissionen bedømme det fremtidige behov for færdigheder i mikro- og håndværksvirksomheder. Desuden lægger initiativet "Unge på vej"[43] vægt på uddannelse med henblik på at sikre, at uddannelsessystemerne virkelig leverer de rette færdigheder, når det gælder om at oprette og drive en SMV.

For få af EU's innovative SMV'er udvikler sig til store virksomheder med succes på verdensplan. De resterende hindringer for iværksætteres "markedsføring af idéer" skal fjernes ved hjælp af en lang række politiske foranstaltninger baseret på et bredt innovationskoncept for varer og tjenesteydelser, der omfatter ændringer, som fremskynder og forbedrer den måde, hvorpå virksomheder konciperer, udvikler, producerer og markedsfører nye varer og tjenesteydelser, jf. meddelelsen "Innovation i EU"[44]. Kommissionen vil undersøge mulighederne for at overvåge mikrovirksomheders innovationspræstationer og foreslå en integreret ramme for udvikling og fremme af e-færdigheder med henblik på innovation og konkurrenceevne hos især små virksomheder, nystartede virksomheder og hurtigtvoksende virksomheder ("gazeller").

Der er også SMV'er, der anvender forretningsmodeller, som afviger fra de traditionelle kapitalbaserede virksomheders. Disse virksomheder, der betegnes som "den sociale økonomi", omfatter non profit-organisationer, fonde, kooperativer, gensidige selskaber og lignende selskabsformer. For at kunne tilfredsstille disse virksomheders særlige behov bekendtgjorde Kommissionen i loven om det indre marked en række aktioner, der vil skabe lige markedsvilkår. Disse aktioner er dels rettet mod problemer i forbindelse med kooperativer, fonde og gensidige selskaber og dels mod selskaber, der forfølger sociale målsætninger.

Kommissionen vil:

- skabe mentorordninger for kvindelige iværksættere i mindst 10 EU-lande med henblik på at yde råd og vejledning i forbindelse med virksomhedernes oprettelse, drift og vækst
- identificere bedste praksis for støtte til virksomhedsoverdragelser og iværksætte en kampagne til fremme heraf
- senest ved udgangen af 2011 vedtage et initiativ vedrørende sociale virksomheder med henblik på virksomheder, der forfølger sociale målsætninger.

Medlemsstaterne opfordres til at:

- implementere anbefalingen i SBA-handlingsplanen om i 2012 at reducere opstartstiden for nye virksomheder til 3 arbejdsdage og omkostningerne til 100 EUR samt reducere den tid, der kræves til indhentelse af licenser og tilladelser (herunder miljøtilladelser) til påbegyndelse af en virksomheds specifikke aktiviteter, til 1 måned ved udgangen af 2013
- implementere anbefalingen i SBA-handlingsplanen om fremme af en chance til for iværksættere ved at begrænse afviklingstid og gældssanering for ærlige iværksættere efter konkurs til højst tre år ved udgangen af 2013

---

42 KOM(2010) 682 endelig.
43 KOM(2010) 477 endelig.
44 http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm.

- udvikle brugervenlige og bredt understøttede markedspladser og databaser for virksomheder, der kan overdrages, og levere uddannelse og støtte med henblik på at øge antallet af vellykkede virksomhedsoverdragelser, herunder kommunikationskampagner til udbredelse af kendskabet til behovet for tidlig forberedelse af virksomhedsoverdragelser.

4. STYRKE FORVALTNINGEN AF SBA'EN MED HENBLIK PÅ OPNÅELSE AF HÅNDGRIBELIGE RESULTATER

En stærk forvaltning er nøglen til en vellykket implementering af SBA'en.

For at fremme dette vil Kommissionen indsamle oplysninger om medlemsstaternes aktioner og udsende årsberetninger om deres konkurrenceevne i henhold til artikel 173 i Lissabontraktaten. Overvågningen af medlemsstaternes konkurrencepolitik vil danne grundlag for peer-evaluering og udveksling af god praksis. Kommissionen vil rapportere til Rådet om status for implementering af SBA'en.

Inddragelsen af de berørte parter vil blive styrket, og berørte SMV'er opfordres til at engagere sig aktivt i implementeringen af SBA'en, herunder gennem levering af regelmæssige bidrag til implementeringen af SBA-aktionerne.

Kommissionen vil:

- oprette en rådgivende gruppe vedrørende SBA sammensat af repræsentanter for regeringer og erhvervsorganisationer med henblik på at bidrage til evaluering og rapportering vedrørende anvendelsen af SBA'en, øge indsatsen for vidtstrakt udbredelse af information om SMV-politiske aktioner og fremme udveksling af god praksis. I denne sammenhæng vil Kommissionen udvikle SMV-præstationsmålingen yderligere, herunder især med fokus på foranstaltningerne i SBA-handlingsplanen, med henblik på at overvåge og bedømme medlemsstaternes resultater med hensyn til implementering af SBA'en ud fra en lang række succesindikatorer
- foreslå iværksættelsen af en årlig SMV-forsamling, der er tæt knyttet til SBA-konferencen om god praksis med henblik på at mobilisere alle de relevante berørte parter i forbindelse med implementeringen af SBA'en og skabe en dialog mellem dem.

Medlemsstaterne og - hvor dette er nødvendigt - de regionale og de lokale myndigheder opfordres til:

- samordnet med repræsentanter for erhvervsorganisationer at udarbejde nationale og lokale SBA-implementeringsplaner, der er støttet på stærke overvågningsmekanismer samt oprette et organ, der har til opgave at koordinere SMV-spørgsmål på tværs af administrationer (en "SMV-repræsentant"), og som er udstyret med tilstrækkelige menneskelige ressourcer og har en høj status inden for forvaltningen.

5. DE NÆSTE SKRIDT

Med henblik på at sikre fuld implementering af SBA'en og tage SMV'ernes nuværende udfordringer op er Kommissionen fast besluttet på at prioritere SMV'erne og tage hensyn til deres særlige forhold i sine forslag og programmer. At forbedre kendskabet til og synligheden af aktioner sammen med nationale og regionale politiske beslutningstagere og andre berørte parter vil være vigtigt, når det gælder om at sikre, at SBA'en implementeres tæt på

iværksætterne. SMV-repræsentanten vil få beføjelser til at overvåge status for implementering af SBA'en i medlemsstaterne og vil regelmæssigt informere SMV-forsamlingen herom. Medlemsstaterne opfordres til at implementere den opdaterede SBA fuldt ud. Denne opfordring gælder også for kandidatlandene og potentielle kandidatlande.

BILAG

Status vedrørende SBA
Eksempler på god praksis for implementering af SBA'ens ti principper

Bemærk venligst, at dette bilag ikke udgør en udtømmende bedømmelse af medlemsstaternes politikker, og at det bør betragtes som et **supplement** til forhåndenværende europæiske og nationale publikationer om SMV-politikker.

Princip 1: Fremme af iværksætteri	I mange medlemsstater er der indført iværksætterprogrammer med henblik på at fostre iværksætterånd og -færdigheder blandt unge og gøre dem bevidste om muligheden for at starte egen virksomhed; dette er enten sket ved at integrere iværksætteri i undervisningsplanerne for skoler eller højere læreanstalter eller ved at oprette ekstra projekter[45]. I nogle lande er iværksætteriuddannelsen omfattet af en sammenhængende national strategi (**Danmark, Det Forenede Kongerige, Nederlandene og Sverige**), og andre lande bevæger sig i samme retning (**Portugal, Østrig**). I **Letland** kan i hundredevis af studerende hvert år i forbindelse med en konkurrence indlevere deres forretningsplaner. **Nederlandene** har oprettet et program for unge iværksætteres networking i USA. Visse lande er involveret i nationale eller europæiske programmer, der tilskynder til kvindeligt iværksætteri (**Cypern, Danmark, Grækenland, Finland, Frankrig, Irland, Island[46], Italien, Norge[47], Polen, Slovakiet, Sverige og Tyskland**). I adskillige medlemsstater bruges der betragtelige midler tilvejebragt af strukturfondene på disse programmer. **Andre eksempler på god praksis[48]** **Østrig**: En "børs for generationsskifte" (oprettet i 2008) letter virksomhedsoverdragelser. Støttetjenester og en elektronisk platform stilles til rådighed for partnersøgende iværksættere, der har til hensigt at overdrage en virksomhed, og iværksættere, der har til hensigt at overtage en virksomhed. **Frankrig**: "Auto-entrepreneur"-vedtægten (2009) gør det muligt for enhver borger (ubeskæftigede, beskæftigede, tjenestemænd, pensionister) let at oprette en virksomhed, der er begunstiget af en række skattefritagelser i løbet af de første 3 år. Mere end 500 000 sådanne selvstændige iværksættere er oprettet mellem januar 2009

45 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/files/member_states_competitiveness_performance_and_policies_en.pdf.

46 Island og Norge er blandt de lande, der ikke er medlemmer af EU, som implementerer SBA'en og drager nytte af konkurrence- og innovationsprogrammet.

47 Jf. fodnote 2.

48 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (jf. SBA-dataarkene for hvert land 2009, afsnit 5 om god praksis).

	og juni 2010. **Rumænien**: "Start"-programmet tilsigter udvikling af iværksætterfærdigheder hos unge (18-35 år) og støtte til virksomhedsetablering. (Budget: 21,2 mio. EUR i 2009, herunder 19 mio. EUR i tilskud og 2,1 mio. EUR til finansiering af et implementeringsagentur). **Sverige**: Det nationale program til fremme af kvinders iværksætteri (2007-2010) yder støtte- og mentortjenester til nystartede virksomheder, der drives af kvinder. Der er oprettet et nationalt netværk af kvindelige iværksætterambassadører, som i 2009 inspirerede til oprettelsen af EU-netværket af kvindelige iværksætterambassadører.

Princip 2: En ny chance	Kun fem medlemsstater (**Belgien, Det Forenede Kongerige, Finland, Irland og Spanien**) efterlever anbefalingen[49] om at fuldføre alle retlige procedurer i forbindelse med likvidation af en virksomhed i tilfælde af konkurser, hvor der ikke er begået svigagtige handlinger, inden for et år. **Andre eksempler på god praksis[50]** **Belgien**: Loven om virksomheders kontinuitet (2009) giver udsættelse til virksomheder i finansielle vanskeligheder for at forhindre insolvens og indledning konkursprocedurer. **Estland**: Loven om omorganisering, der blev vedtaget i 2008, skabte et alternativ til konkursbehandling, som gør det muligt for virksomheder at overleve i tilfælde af midlertidige solvensproblemer. **Letland**: En ny lov om insolvens, der trådte i kraft i 2010, gjorde insolvensprocedurerne enklere og hurtigere og sikrede dermed en stabilisering af den finansielle sektor og en reducering af gældsniveauet i den private sektor.

49 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/docs/sba/sba_action_plan_en.pdf.

50 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (jf. SBA-dataarkene for hvert land 2009, afsnit 5 om god praksis).

Princip 3: Tænk småt først	Kun nogle få medlemsstater har indarbejdet en "SMV-test" i deres nationale beslutningstagningsproces (**Belgien, Danmark, Finland, Det Forenede Kongerige, Luxembourg, Polen, Slovenien, Sverige og Tyskland**). **Nederlandene** er et interessant eksempel på vellykket reducering af de administrative byrder; den nederlandske model[51] er også blevet anvendt i andre lande. **Andre eksempler på god praksis** **Tyskland**: 23 bureaukratiske procedurer blev forenklet i 2009 som del af den tredje lov om reducering af bureaukratiske hindringer for SMV'er[52]. **Italien**: I april 2010 vedtog regeringen en anbefaling om implementering af SBA'en i Italien og oprettede en permanent arbejdsgruppe, der omfatter ministerier, kamre, virksomhedsorganisationer, regioner og italienske medlemmer af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, med henblik på at implementere SBA'en og stille forslag om initiativer i forbindelse hermed. Der udarbejdes en årsrapport om implementeringen af SBA'en, som offentliggøres på internettet[53].

51 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/administrative-burdens/action-programme/index_en.htm#h2-5 og http://english.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,4093799&_dad=portal&_schema=PORTAL.

52 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (jf. SBA-dataarkene for hvert land 2009, afsnit 5 om god praksis).

53 http://www.sviluppoeconomico.gov.it/pdf_upload/documenti/Rapportosba2010DEF.pdf og http://www.sviluppoeconomico.gov.it/primopiano/dettaglio_primopiano.php?sezione=primopiano&tema_dir=tema2&id_primopiano=718.

Princip 4: Lydhøre offentlige myndigheder	**Eksempler på god praksis**[54] **Tjekkiet**: "Data box" (2009) tilsigter en forenkling af dataoverførsel og kommunikation mellem virksomheder og offentlige myndigheder. **Ungarn**: De offentlige myndigheder tilvejebringer kvikskranker for registrering af virksomheder ved hjælp af forenklede, elektroniske procedurer (siden 2008 har anvendelsen af de elektroniske procedurer været obligatorisk, og den tid, der kræves til oprettelse af en virksomhed, er reduceret til én time). **Portugal**: "Simplex"-programmet tilsigter en forenkling af administrative processer, procedurer og praksis. Siden 2009 er offentlige høringer også blevet gennemført ved hjælp af en offentlig blog.

Princip 5: Adgang til offentlige udbud	Kun nogle få lande er begyndt at anvende det europæiske adfærdskodeks for offentlige kontrakter med henblik på at lette SMV'ers adgang til offentlige udbud (**Det Forenede Kongerige, Frankrig, Irland, Polen, Portugal, Sverige, Tyskland og Østrig**). De mest udbredte SMV-venlige foranstaltninger er stadig at opdele udbuddene i partier og lette adgangen til information via centrale websteder, interaktive websider og brugen af andre af de muligheder, udviklingen i e-udbud har budt på. **Andre eksempler på god praksis**[55] **Det Forenede Kongerige**: Den statslige webportal "Supply2.gov.uk" yder rådgivning vedrørende kontrakter om offentlige indkøb og giver adgang til statslige udbud. I 2008 offentliggjorde Office of Government Commerce 12 anbefalinger om reducering af de hindringer, SMV stilles over for, når de konkurrerer om offentlige indkøbskontrakter.

54 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (jf. SBA-dataarkene for hvert land 2009, afsnit 5 om god praksis).

55 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (jf. SBA-dataarkene for hvert land 2009, afsnit 5 om god praksis).

Princip 6: Adgang til finansiering	**Eksempler på god praksis**[56] De fleste medlemsstater har vedtaget politiske foranstaltninger med henblik på at lette SMV'ers adgang til finansiering via offentlig støtte til garantiordninger (**Belgien, Cypern, Estland, Det Forenede Kongerige, Frankrig, Grækenland, Italien, Letland, Litauen, Nederlandene, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Tjekkiet, Tyskland og Ungarn**) eller samfinansiering via mikrokredit (**Irland, Letland, Litauen, Slovakiet, Sverige, Tyskland, Ungarn og Østrig**). Adskillige medlemsstater har også øget udbuddet af risikokapital (**Danmark, Irland, Luxembourg, Polen, Slovakiet, Sverige, Tjekkiet, Tyskland og Det Forenede Kongerige**). Det bør også nævnes, at **Belgien, Ungarn, Frankrig, Irland** og senest **Finland** har oprettet en "kreditombudsmand". En række medlemsstater har taget skridt til at håndtere problemet **forsinket betaling** i forventningen om en omarbejdning af direktivet om forsinket betaling, og er i nogle tilfælde gået uden for dets anvendelsesområde (**Belgien, Det Forenede Kongerige, Frankrig, Portugal og Tyskland**). I 2010 vedtog **Spanien** en ny lov, der fastsatte en frist på 30 dage for offentlige myndigheders betalinger og 60 dage for afregninger mellem virksomheder.

Princip 7: Det indre marked	**22 medlemsstater** har oprettet operationelle **kvikskranker**[57]. Disse kvikskranker gør det muligt for tjenesteydere at ordne deres administrative formaliteter elektronisk i forbindelse med forretninger på tværs af grænser i Europa. I 15 af disse lande foreligger der et websted på engelsk foruden det nationale sprog (**Belgien, Cypern, Denmark, Estland, Finland, Grækenland, Ungarn, Italien, Litauen, Nederlandene, Portugal, Spanien, Sverige, Tjekkiet og Tyskland**).

Princip 8: Færdigheder og innovation	Adskillige medlemsstater tilvejebringer finansiering til nystartede innovative virksomheder, især i form af startkapital og venturekapital (**Belgien, Finland, Det Forenede Kongerige, Grækenland, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn, Østrig**). Andre leverer finansiel støtte til innovationscentre eller konkurrenceevnecentre, der forbinder universiteter, forskningscentre og erhvervsliv (**Belgien, Det Forenede Kongerige, Frankrig, Irland, Italien, Tjekkiet, Tyskland og Østrig**). "Innovationsværdikuponer", der gør det muligt for SMV'er at købe innovative konsulenttjenester og knowhow, er

56 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (jf. SBA-dataarkene for hvert land 2009, afsnit 5 om god praksis).

57 http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/.

	blevet udbredte (**Det Forenede Kongerige, Grækenland, Irland, Nederlandene, Portugal, Slovenien og Østrig**)[58]**.** **Andre eksempler på god praksis** **Italien**: Med henblik på at tilskynde innovative SMV'er til networking blev der i juli 2010 vedtaget en lov om regulering af virksomhedsnetværk, som gav disse netværk skattemæssige, administrative og finansielle incitamenter[59].

Princip 9: Gøre miljøudfordringer til nye muligheder	Med henblik på at hjælpe SMV'erne med at opgradere eller erstatte udstyr med energieffektive alternativer, yder adskillige medlemsstater støtte til energieffektive løsninger i form af favorable lånebetingelser eller direkte subsidier (**Belgien, Bulgarien, Cypern, Det Forenede Kongerige, Frankrig, Malta, Portugal, Slovenien og Tyskland**). Nogle lande støtte SMV'er, der udvikler forretningsmuligheder på grønne markeder (**Bulgarien, Slovakiet, Tjekkiet og Tyskland**). Medlemsstaterne yder også konsulenttjenester til SMV'er for at informere dem og gøre dem mere bevidste om energieffektive besparelser og forretningsmuligheder (**Belgien, Bulgarien, Det Forenede Kongerige, Spanien, Sverige, Tyskland, Ungarn og Østrig**)[60].

	Andre eksempler på god praksis[61] **Danmark**: Gennem Fornyelsesfonden (100 mio. EUR for 2010-2012), der er oprettet i 2009, støtter Økonomi- og Erhvervsministeriet forretningsmulighederne på grønne markeder. **Nederlandene**: Videns- og innovationsfonden for energi- og miljøteknologi (oprettet i 2008) er et netværk bestående af 160 virksomheder, vidensinstitutter og regionale og lokale forvaltninger, som samfinansierer økologiske produkter og teknologier (f.eks. intelligente solenergiløsninger, intelligente net osv.).

Princip 10: Støtte til internationalisering	Adskillige lande støtter SMV'ers internationalisering, f.eks. ved finansiel støtte til eksportfremstød, strategier for markedsadgang og deltagelse i handelsmesser (**Cypern, Danmark, Estland, Det Forenede Kongerige, Frankrig, Irland, Italien, Letland,**

58 "SMEs, Entrepreneurship and Innovation", OECD Studies on SMEs and Entrepreneurship, 2010.

59 http://www.urp.it/allegati/Legge_2010_122.pdf (artikel 42).

60 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (jf. SBA-dataarkene for hvert land 2009, afsnit 5 om god praksis).

61 Kilde: SBA: Database of good practices http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/best-practices/database/SBA/index.cfm?fuseaction=welcome.detail.

	Litauen, Malta, Nederlandene, Polen, Portugal, Slovakiet, Spanien, Sverige, Tjekkiet og Tyskland). Nogle af disse (f.eks. **Danmark og Slovenien**) fokuserer på højvækstvirksomheder, der er villige til at internationalisere; andre har oprettet nye eksportfremmeagenturer (f.eks. **Luxembourg**) eller nye støtteprogrammer (f.eks. **Ungarn**). Der afprøves også en mentorordning, hvor store virksomheder støtter internationaliseringen af SMV'er (f.eks. i **Frankrig**)[62].

[62] http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (jf. SBA-dataarkene for hvert land 2009, afsnit 5 om god praksis).